

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
I-M SAYILI GENELGESİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezinden:

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın 2008-32/34 Sayılı Tebliğine İlişkin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genelgesi.

Sayı: I-M

**TÜRK PARASI, DÖVİZ İLE KIYMETLİ MADEN, TAŞ VE EŞYALARA İLİŞKİN
HÜKÜMLER**

KONVERTİBL VE NON-KONVERTİBL DÖVİZLER

Madde 1- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca alım satım konusu yapılan dövizler aşağıda sayılmıştır.

ABD Doları	USD
Avustralya Doları	AUD
Bulgar Levası	BGN
Çin Yuanı	CNY
Danimarka Kronu	DKK
Euro	EUR
İngiliz Sterlini	GBP
İran Riyali	IRR
İsveç Kronu	SEK
İsviçre Frangı	CHF
Japon Yeni	JPY
Kanada Doları	CAD
Kuveyt Dinarı	KWD
Norveç Kronu	NOK
Pakistan Rupisi	PKR
Rumen Leyi	RON
Rus Rublesi	RUB
Suudi Arabistan Riyali	SAR

(Madde 2 kaldırılmıştır.)

(Madde 3 kaldırılmıştır.)

EFEKTİF SEVKİYATI

Madde 4- Bankaların yurtdışına efektif sevketmeleri serbesttir.

DÖVİZ KURLARI

Madde 5- Ticari ve gayriticari işlemlerle ilgili olarak yapılan döviz ve efektif alım ve satım işlemlerinde uygulanacak döviz kurları; bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlarca piyasa kuralları dahilinde serbestçe belirlenir.

Merkez Bankasınca her iş günü sonunda ilan edilecek günlük kurlar, uluslararası ve iç piyasalardaki gelişmeler dikkate alınarak serbestçe belirlenir.

(Madde 6 kaldırılmıştır.)

DÖVİZ POZİSYON YÖNETİMİ VE BİLGİ VERME

Madde 7-A) Yürürlükten kaldırılmıştır.

B) Vadeli Döviz Alım Satımı

Bankalar, Türkiye'de ve yurt dışında yerleşik kişilerle ve birbirleriyle vadeli döviz alım satım işlemlerini serbestçe yapabilirler.

C) Yürürlükten kaldırılmıştır.

D) Zorunlu Döviz ve Efektif Devirleri ve Satışları

Bankaların, yetkili müesseselerin, PTT'nin, kıymetli maden aracı kuruluşlarının ve aracı kurumların döviz mevcutlarından Merkez Bankası'na yapacakları zorunlu devir oranı "% 0"dır.

(Madde 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19 kaldırılmıştır.)

GÖRÜNMEYEN İŞLEMLERE İLİŞKİN HÜKÜMLER

(Madde 20 kaldırılmıştır.)

Madde 21- Türkiye'de yerleşik kişilerin dışarıda yerleşik kişilerden Türkiye'deki işleriyle ilgili olarak sağladıkları döviz tahsis edilebilecek veya Türk parası transferi suretiyle ödeme yapılabilecek hizmetler ve Görünmeyen İşlemlerle ilgili diğer ödemeler Madde 25'de açıklanmıştır.

Madde 22- 25 inci Maddede belirtilen gider kalemlerine göre farklılık göstermekle birlikte kıyasen benzerliği kabul edilebilecek talepleri Merkez Bankası değerlendirir ve sonuçlandırır.

Madde 23- Görünmeyen İşlemlerle ilgili döviz ve efektif satışları veya Türk parası transferleri ulusal ve uluslararası bankacılık prensipleri çerçevesinde bankalarca yapılır.

Madde 24- Görünmeyen İşlemlere ilişkin kati ve avans döviz satış işlemleri veya Türk parası transferleri, borcu gösteren fatura, proforma fatura ve gerekli diğer belgelere göre yapılır. Görünmeyen İşlemlerde uygulanacak limitler ve avans olarak yapılacak işlemlere ait esaslar Merkez Bankası'nca bankalara bildirilir.

Madde 25- Döviz ödenmesini veya Türk parası transferini gerektiren hizmetler ve giderler.

Aşağıda belirtilen döviz transfer edilebilecek hizmetler ve giderler için Türk parası transferi suretiyle de ödeme yapılabilecektir.

A-TİCARET VE ENDÜSTRİ

A-1 Tamir ve Montaj

Tamir, montaj hizmetleri ile E-4 fıkrasına girmeyen developman, reproduksiyon, seslendirme gibi hizmetler.

A-2 İşleme Tabi Tutma, Tamamlama, Sözleşmeye Bağlı Fason İşler ve Benzer Nitelikli Diğer İşlemler

Boya, apre, emprime, temizleme, fason işçilik ve benzeri işler için geçici olarak ihraç edilen malların bu nedenle doğacak giderleri.

A-3 Teknik Yardım

Etüd, öğretim, uzmanlık, hakemlik, proje, revizyon, ekspertiz tahlil ve benzeri hizmetler.

A-4 Taahhüt İşleri

Açılan uluslararası ihalelerden sonra, uzmanlaşmış yabancı firmalarca genellikle sabit fiyatlarla inşaatı veya bakımı yapılacak olan bina, yol, köprü, liman ve diğerlerine ait sözleşmeler gereğince ödenmesi gerekli tutarlar.

A-5 Telif Hakları, Fikri ve Sınai Mülkiyet ile Yönetim Anlaşmaları

a) Telif Hakları

- Bilimsel ve sanatsal eserlerin telif hakları ile gazete, dergi ve diğer yayın araçlarında yayımlanan fotoğraf, makale ve benzerlerine ilişkin ödemeler.
- Bilgi işlem makinalarında kullanılmak üzere Türkiye'ye ithal edilen program ürünlerine ilişkin lisans ücretleri.

b) Fikri-Sınai Mülkiyet ve Yönetim anlaşmaları

Hazine Müsteşarlığı, Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nce onaylanan lisans, know-how ve benzeri maddi haklara, lisansa bağlı teknik yardım anlaşmalarına ve yönetim anlaşmalarına ilişkin ödemeler.

c) Kredi Kartı Anlaşmaları

Hazine Müsteşarlığının izni çerçevesinde yurt dışındaki kredi kartı kuruluşları ile yapılacak lisans ve temsilcilik sözleşmelerine ilişkin ödemeler.

A-6 Maaş ve Ücretler

Türkiye'de hizmete alınan yabancı uzman personel, işçi, artist ve gösteri gruplarına yapılan ödemeler.

A-7 Giderlere Katılma Payı

Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün izni çerçevesinde, yabancı firma ve kuruluşların Türkiye'deki şube ve yan kuruluşlarının yurt dışındaki ana kurumlarına; Türkiye'deki ana kurumların, yabancı ülkelerdeki şube ve yan kuruluşlarına (A-3 ve A-5 fıkralarında belirtilenler dışındaki giderler) genel giderlerine katılma payı olarak yapacakları ödemeler.

B-DIŞ TİCARET

B-1 Komisyonculuk ve Mümessillik Hizmetleri

a) Komisyonculuk ve Simsariye Giderleri

Dış Ticaretle ilgili olarak yurt dışından sağlanan komisyonculuk ve simsariye hizmetleri karşılığında yapılacak ödemeler ve dış piyasalar hakkında bilgi toplamak amacıyla yurt dışındaki firma ve kuruluşlara ödenecek haberleşme

ve dokümantasyon giderleri ile uluslararası nakliyat ve transit nakliyatla ilgili olarak dışarıdan sağlanacak aracılık hizmetleri karşılığında yapılacak ödemeler.

b) Transit İşlemlerden ve Aktarmalı Satışlardan Doğan Kazançlar

Yurt dışında yerleşik olanlarca transit işlemlerden ve aktarmalı satışlardan ticari teamüllere uygun olarak sağlanan ve F-1 fıkrası kapsamına girmeyen kazançlar.

c) Banka Komisyon ve Masrafları

Bankalar yaptıkları işlemler nedeniyle dışarıdaki muhabirlerine ödemeleri gereken komisyon, masraf, damga vergisi ve benzeri giderler.

d) Temsil Masrafları

- Yurt dışında kurulan büro, temsilcilik, acentelik ve benzerleriyle ilgili giderler.

- İhracatçılar, uluslararası nakliyeciler, (A) grubu seyahat acentaları ve transit ticareti yapan firma ve kuruluşlar ile pazarlama şirketlerine (dış ticaret sermaye şirketleri dahil) bir önceki takvim yılı itibariyle getirdikleri net döviz gelirleri üzerinden verilecek yıllık pazarlama giderleri.

- Yurt dışında katılan fuar ve sergi giderleri.

B-2 Nihai Mal Piyasasındaki İşlemlere İlişkin Farklar, Marjlar ve Depozitolar

Ticari teamüllere uygun olmak kaydıyla, nihai mal piyasasındaki işlemlere ilişkin olan farklar, paylar ve depozitolar ile ilgili ödemeler.

B-3 Dokümantasyon Giderleri

Döviz işlemleri yapmaya yetkili banka ve müesseselerin yurt dışından kendi nam ve hesaplarına sağlayacakları her çeşit bilgi ve doküman giderleri.

B-4 Antrepo, Depolama, Gümrükten Çekme ve Benzeri Ödemeler

İhracatçıların, gümrükten çekme, ardiye, depolama, antrepo, factoring, bakım, nakil, muhafaza, fümügasyon, rafa (maniplasyon), satış ve benzeri giderleri, vezin (tartı) veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil).

B-5 Transit Nakliyatla İlgili Giderler

B-6 Gümrük Vergi ve Resimleri ile Benzeri Ücretler

İhracatçıların gümrük vergi ve resimleri ile benzeri ücretleri

C- TAŞIMACILIK (Kiralama, Navluna İlişkin Liman Masrafları, Balıkçı Gemileriyle İlgili Ödemeler v.s.)

C-1 Deniz Taşımacılığı

- Dış Ticarete malların yabancı bayraklı gemilerle taşınması durumunda navlun ve navluna ilişkin giderler.

- Yabancı gemi kumpanyalarının Türkiye'deki şube, büro, acenta ve temsilcilikleri tarafından eşya ve yolcu nakliyatı dolayısıyla tahsil edilen Türk liralari.

C-2 İç Sularda Yapılan Taşımacılık (Kiralama dahil)

İç sular ve nehirlerdeki taşımacılık için, Kabotaj Kanunu hükümlerine tabi olmak kaydıyla C-1 fıkrası hükümleri uygulanır.

C- 3 Karayolu Taşımacılığı (Yolcu Taşımacılığı ve Kiralama dahil)

- Demiryoluyla yük taşımacılığında taşıma ücretleri ve dış ticarete konu malların yabancı plakalı kara nakil araçlarıyla taşınması durumunda (ikili karayolu anlaşmaları çerçevesinde) taşıma bedelleri.

- Yabancı kara nakliyat firmalarının Türkiye'deki şube, büro, acenta ve temsilcilikleri tarafından eşya ve yolcu nakliyatı dolayısıyla tahsil edilen Türk liralari.

C- 4 Hava Taşımacılığı (Yolcu taşımacılığı ve Kiralama dahil)

- Dış ticarete taşımanın yabancı uçaklarla yapılması halinde, taşıma bedelleri.

- Yabancı hava nakliyat kumpanyalarının Türkiye'deki şube, büro, acenta ve temsilcilikleri tarafından, yolcu ve eşya nakliyatı dolayısıyla tahsil edilen Türk liralari (Uluslararası deniz aşırı acele uçak posta servislerinin hizmetinden yararlanan Türk acele posta servislerinin sağladıkları Türk lirası hasılatı yabancı şirkete ödenecek kısım bu fıkra çerçevesinde değerlendirilir).

C- 5 Taşıtların Giderleri

a) Türk Bayraklı Deniz Taşıtlarının Liman Masrafları (Yakıt, Erzak, Bakım, Sefer Esnasındaki Tamirler, Acil Tamirleri ile Personel ve Benzeri Giderleri)

Yabancı sulara sefer yapan Türk bayraklı deniz nakil araçlarının yurt dışında yapacakları liman, yol, personel ve gemiyle (satın alınmasıyla ilgili giderler dahil) ilgili her türlü giderleri (Kati veya avans olarak döviz satışı yapılabilir. Klasifikasyon, reklasifikasyon konversiyon ve ağır tamir ve bakım giderleri C-6/a fıkrasında değerlendirilir).

b) İç Sularda Taşımacılık Yapan Türk Bayraklı Taşıtların Liman Masrafları (Yakıt, Erzak, Bakım, Sefer Esnasındaki Tamirler ve Acil Tamirleri ile Personel ve Benzeri Giderleri)

Yabancı iç sularda taşımacılık yapan Türk bayraklı taşıtların liman masrafları için C-5/a fıkrası hükümleri uygulanır.

c) Kara Taşıtları Yol Giderleri (Yakıt, Küçük Tamirler, Garaj Giderleri ile Sürücü ve Yol Personelinin Masrafları gibi)

Uluslararası Taşıma Yetki Belgesi sahibi firmaların, yurt dışına sefer yapacak Türk plakalı kara nakil vasıtalarının yol giderleri (Kati veya avans olarak döviz satışı yapılabilir. Ağır bakım ve tamir giderleri, önemli yenileme masrafları C-6/b fıkrası kapsamında değerlendirilir).

d) Hava Taşıtlarının Uçuş Bakım Masrafları ve Genel Giderleri ile Bu Taşıtların ve Hava Ulaşım Teçhizatlarının Tamirleri

Türk hava taşıtlarının Türk hava alanlarında gümrüklenmemiş olarak veya yabancı ülkelerde almış oldukları akaryakıt ve benzerlerinin bedelleri, uçuş bakım

masrafları; genel giderleri ile bu taşıtların ve hava ulaşım teçhizatlarının tamir giderleri.

(Ulaştırma Bakanlığı'ndan yurt dışına hava yoluyla taşıma yapmak üzere işletme ruhsatı almış olan firma ve kuruluşların (Türk Hava Yolları'nın talepleri J-3/c fıkrasında değerlendirilir.), yurt dışına yapacakları seferleriyle ilgili konma, konaklama, yakıt, seyrüsefer (navigasyon) giderleri diğer meydan hizmetleri giderleri için kati veya avans olarak döviz tahsis edilir.)

Hava taşıtlarının ağır bakım giderleri de bu fıkra da değerlendirilir.

C-6 Taşıtların Tamir Giderleri

a) Gemi Tamirleri

Yabancı sulara sefer yapan Türk bayrağını taşıyan gemilerin, ticarete konu olmayan, C-5/a fıkrası kapsamı dışındaki klasifikasyon, konversiyon, reklasifikasyon ve ağır bakım giderleri,

b) Gemi ve Uçak Dışında Kalan Araçların Tamirleri

Bu araçların doğrudan ticarete konu olmayan, C-5/b ve c fıkraları kapsamı dışındaki ağır tamir (kara taşıtlarının şase değişikliği giderleri hariç) giderleri.

D- SİGORTA

D-1 Sosyal Güvenlik ve Sosyal Sigorta

Sosyal güvenlik kuruluşlarımızca sosyal güvenlik mevzuatımız çerçevesinde diğer ülkelerdeki sosyal sigorta ve sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılacak sosyal güvenlik ve sosyal sigortayla ilgili yardım, prim ve benzeri ödemeler (H-1 fıkrasında belirtildiği şekilde yapılacak transferler hariç)

D-2 Uluslararası Ticarete Konu Mallara İlişkin Sigortalar

1. Harice Yapılan Prim Ödemeleri

Türk sigorta mevzuatına göre, ithalat ve ihracat konusu malların nakliyatından doğacak zararları karşılamak üzere, yurt dışındaki sigorta şirketlerine yaptırılan nakliyat sigorta primleri.

2. Harice Yapılan Hasar Tazminatı ve Benzeri Ödemeler

Türkiye'deki sigorta şirketlerine yaptırılan, ithalata ve ihracata ilişkin sigortalar ile nakliye sorumluluk sigorta poliçelerine dayanılarak ödenmesi gereken kısmen veya tamamen hasara uğramış malların hasar tazminatları, müşterek avarya garame payı dolayısıyla yapılacak ödemeler ile ekspertiz ücretleri ve hasara uğrayan malın tahkim ve takibi dolayısıyla istenilen ücretler.

3. İthalat Sigorta Tazminat Bedelleriyle Yapılan İthalat

(Türkiye'ye yapılan ithalat dolayısıyla, Türkiye'deki veya yurt dışındaki sigorta şirketleri tarafından sigorta edilmiş malların hasara uğraması veya kaybolması halinde, sigorta tazminatının mal bedeline tekabül eden kısmı için aynı cinsten mal ithali mümkündür.)

D-3 Hayat Sigortaları

- Türkiye'de yerleşik kişilerin tek veya grup olarak dışarıda yerleşik sigorta şirketlerine yaptıracağı hayat sigortası primleri.

- Türkiye'de yerleşik sigorta şirketlerince dışarıda yerleşik gerçek kişilere yapılacak hayat sigortası sözleşmelerine ait ödemeler.

D-4 Diğer Sigortalar

1. Harice Yapılan Prim Ödemeleri

- Uçak, helikopter ve gemilerin, dış kredi ile satın alındığı takdirde borcu ödeninceye kadar, yurtdışından finansal kiralama yoluyla getirilmesi halinde ise finansal kiralama sözleşme süresi ile sınırlı olmak üzere dışarıda yaptırılacak tekne sigorta primleri.

- Türk bayrağını taşıyan gemilerin sorumluluk (kulüp) sigorta primleri.

- Dış ülkelere seyahat edenlerin orada yaptıracağı bedeni kaza ve motorlu taşıt sigorta primleri.

2. Harice Yapılan Hasar Tazminatı ve Benzeri Ödemeler

- Türkiye'de yerleşik sigorta şirketleri ile dışarıda yerleşik gerçek ve tüzel kişiler arasında yapılan diğer tüm sigortalara ilişkin sözleşmelere dayanılarak ödenecek hasar tazminatı ve buna bağlı ödemeler.

- Sorumluluk sigorta poliçelerine dayanılarak yurt dışına yapılacak hasar tazminatı ve benzeri ödemeler.

- Yeşil kart sistemine dahil ülkelere ödenecek sigorta tazminatı ile buna bağlı ödemeler (Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği Motorlu Taşıt Bürosu tarafından yapılacak başvurulara göre).

D-5 Reasürans ve Retrosesyon İşlemleri

1. Hariçten Alınan İşler

Türkiye'de yerleşik sigorta ve reasürans ortaklıklarının yabancı ülkelere aldıkları reasürans ve retrosesyon işlemleri dolayısıyla ödemekle yükümlü oldukları cari hesap bakiyeleri ile yabancı ülkelerdeki acenta, şube ve temsilcileri vasıtasıyla yapmış oldukları sigorta işlemlerine ilişkin olarak ödemeleri gereken borç bakiyeleri.

2. Harice Verilen İşler

1160 sayılı Kanun uygulaması saklı kalmak kaydıyla, sigorta şirketlerinin Türkiye'de işletmekte oldukları sigorta branşları üzerinden yabancı ülkelerdeki reasürör veya retrosesyoncuları veya bunlar adına hareket eden sigorta aracıları veya hariçteki merkezleri lehine, sözleşmeleri veya sözleşmeye bağlı olmayan ihtiyari plasmanlar gereğince doğan borç bakiyeleri ile Türkiye'deki sigorta şirketlerinin cari muhataralara karşılık olarak reasürörlerine transfer etmeyip depo ettikleri primlerin ihtiyat faizleri.

(Yukarıda yer alan ödemelerin yapılabilmesi için, ödemeyi isteyen sigorta kuruluşlarının işlerini yurt dışına devretmeden önce Bakanlar Kurulunun 2001/3480 sayılı Kararı eki "Sigortacılıkta Yurtiçi Reasürans Havuzu Sistemine İlişkin Karar"a göre Milli Reasürans T.A.Ş.'ye gerekli devri yaptığını ve yapılacak

ödeme isteği ile ilgili her türlü sigorta, reasürans ve retrosesyon işlemlerinin Türkiye'de plase ve muhafaza edilemediğinin Milli Reasürans T.A.Ş.den alınmış bir şerh veya belge ile tevsiki şarttır.)

3. Mahsup Hükümleri

(Türk kanunlarına göre kurulmuş olup merkezleri Türkiye'de bulunan sigorta ve reasürans şirketleri ile Türkiye'de çalışmalarına izin verilen yabancı sigorta şirketleri şubeleri, yabancı ülkelerdeki sigorta şirketleriyle olan işlemleri dolayısıyla borçlarını ve alacaklarını mahsuplaşma yoluyla ödeyebilirler veya tahsil edebilirler.)

D-6 Türkiye'deki Yabancı Sigorta Şirketleri ve Şubeleriyle İlgili Diğer Ödemeler

1. Türkiye'de çalışmasına izin verilen yabancı sigorta şirketleri ile şubelerinin direkt sigorta işlemlerinden oluşan karları (F-1 fıkrası esaslarına göre transfer edilir).

2. Türkiye'de çalışmasına izin verilen yabancı sigorta şirketleri ile şubelerinin yukarıdaki fıkralarda belirtilen ödemeler dışında kalan ve ilgili mevzuat çerçevesinde yurt dışına transferi mümkün bulunan hesap meblağları.

E- FİLM, VİDEO KASET VE BENZERİ MADDİ ORTAM ÜZERİNE KAYDEDİLMİŞ (GÖRÜNTÜLÜ VE SESLİ) ESERLER

E-1 Herhangi Bir Maddi Ortam Üzerine Kaydedilmiş Eserlerin İthali, İhracı, Dağıtım ve Gösterimi

(Dolu sinema filmleri, dolu video kasetleri, dolu videodiskleri ve benzeri diğer maddi ortam üzerine kaydedilmiş eserler (bundan sonra yalnızca "Eser" denilecektir) ile bunlara ait afiş, resim ve ilanların ithali, ihracı, dağıtım ve gösterimi (yasak yayımlarla ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla) serbesttir.)

Dağıtım ve gösterim için doğabilecek masraflar ile Türkiye'ye fiilen ithali yapılan ve işletme belgesi olan eserlere ait royalty bedelleri.

E-2 Kablo Yoluyla Uluslararası Düzeyde Yayınlanan Eserlerin İthali, İhracı, Dağıtım ve Gösterimi

(E-1 fıkrası esaslarına göre sonuçlandırılır.)

E-3 Başka Tür Ortamlarla Uluslararası Düzeyde Nakledilen veya Yayınlanan Eserlerin İthali, İhracı, Dağıtım ve Gösterimi

(E-1 fıkrası esaslarına göre sonuçlandırılır.)

E-4 Eserlerin İşlenmesi (Processing), Bakımı ve Tamamlanması (Finishing, Çoğaltma ve Alt Yazı İlavesi Dahil)

Eserlerin işlenmesi (developman dahil), basımı (reprodüksiyon dahil), tamamlanması (çoğaltma ve alt yazı ilavesi dahil) ve seslendirilmesi dolayısıyla yapılacak ödemeler.

E-5 Yerleşik Olmayanların Eserlerle İlgili Geçici Faaliyetleri

(Dışarıda yerleşik kişilerin eserlerle ilgili Türkiye'deki geçici faaliyetlerine ilişkin işlemler ilgili Bakanlık ve kuruluşlardan izin alınmak suretiyle serbesttir.)

F- SERMAYE GELİRLERİ

F-1 Ticari Faaliyetlerden Sağlanan Karlar

Dışarıda yerleşik kişilerin verilmiş izinler çerçevesinde Türkiye'de yaptıkları yatırımlardan ve ticari faaliyetlerinden sağladıkları karlar.

F-2 Temettü ve Kar Payı Gelirleri

Dışarıda yerleşik kişilerce Türkiye'den satın alınan menkul kıymetlere ait temettü ve kar payı gelirleri.

F-3 Faizler (Kredi ve Menkul Kıymetler Faizleri ile Benzerleri)

Yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatı hükümlerine göre sağlanan nakdi ve gayri nakdi dış kredilerin faizleri (krediyle ilgili komisyonlar, taahhüt komisyonları, risk ve/veya ihracat sigortaları, tahvil ihraç giderleri ve benzeri dahil) ile aynı dış kredilerin faizleri, yurt dışında yerleşiklerce anılan mevzuat çerçevesinde satın alınan menkul değerlere ait faiz gelirleri.

F-4 Kiralar

- Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de satın aldıkları gayrimenkul ve gayrimenkule müteferri aynı hakların kira ve diğer gelirleri.

- Gümrük Müsteşarlığının iznine istinaden Türkiye'de yerleşik kişilerce dışarıda yerleşik kişilerden Türkiye'de kullanılmak üzere kiralama yoluyla getirilen malların kira bedelleri. (Verilmiş genel izinlere dayanılarak kiralanacak bilgi işlem makinalarıyla ilgili işlemler, Merkez Bankasınca yürütülür.)

G- SEYAHAT VE TURİZM

G-1 İş Seyahatleri

Türkiye'de yerleşik ticari işletmelerin sahiplerine, temsile yetkili ortaklarına, yöneticilerine ve elemanlarına her çıkış için serbestçe döviz satışı (efektif olarak 5.000.- ABD dolarını geçemez).

G-2 Turistik Seyahatler

Türkiye'de yerleşik geçerli pasaport sahibi Türk vatandaşları, turistik amaçla yurt dışına çıkışlarında, 32 Sayılı Karar'ın 4/b Maddesine göre bankalar, yetkili müesseseler ve PTT'den satın aldıkları dövizlerini, 5.000.- ABD doları veya eşitine kadar satın aldıkları ya da yanlarında bulduklarını efektiflerini kullanabilirler.

G-3 Kültürel Seyahatler

- Milli Eğitim Bakanlığınca yurt dışında lisans veya yüksek lisans yapmasına izin verilen resmi veya özel öğrencilerin aylıkları ve diğer giderleri.

- Yurt dışındaki lisan kursu, mesleki kurslar ve öğrenci kamplarına katılacakların kayıt, kurs ve kamp ücretleri.

- Özel sektör kuruluşları tarafından mesleki bilgi, görgü ve ihtisaslarının artırılması amacıyla yurt dışına gönderilecek personelin giderleri.

- Uluslararası nitelikte bir kongre veya konferansa, sergi, seminer veya herhangi bir resmi davete katılacakların giderleri.

(Türkiye'de yapılan uluslararası toplantı ve kongrelere katılanların katılım için ödemeleri gerekli döviz giderleri de bu fıkrada mütalaa edilir.)

- Türkiye'deki basın-yayın kuruluşlarının yurt dışında geçici ve devamlı olarak görevlendirdikleri muhabirlere ödemeleri gereken aylık ve benzeri adlar altındaki giderleri ile sözkonusu muhabirlerin bu görevleri dolayısıyla yurt dışındaki kuruluşlara ödemeleri gereken miktarlar.

G-4 Sağlık Nedeniyle Yapılacak Seyahatler

- Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık kuruluşlarından alınacak ve bu Bakanlıkça onaylanacak raporlara göre yurt dışında tedavileri uygun görülen kişilerle raporda belirtilmiş olması halinde refakatçisinin hastane, doktor, operasyon, tedavi, ilaç ücretleri ile ikamet, iaşe ve benzeri zaruri giderleri (Kati veya avans olarak döviz satışı yapılabilir).

- Yurt dışında bu fıkra esaslarına göre tedavi olan kişilerin, tedavinin bitiminden sonra tedavi oldukları hastaneden aldıkları belgelere dayanılarak, kontrol amacıyla yurt dışına çıkışlarında hasta ve gerek görülmüşse refakatçisine döviz satışı ve ayrıca, belgeye bağlı tedavi giderleri.

- Devlet Memurlarının Tedavi, Yardım ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği gereğince ödenecek tedavi giderleri,

- Yabancı ülkelerde bulunduğu sırada meydana gelen ve münhasıran ani tıbbi ve cerrahi müdahaleyi gerektiren durumlarda, Sağlık Bakanlığınca onaylanması kaydıyla, ödenecek tedavi giderleri.

- Yabancı ülkelerde ölüm halinde, cenazenin yurda getirilebilmesi için yapılan giderler.

G-5 Resmi Geçici Görev Seyahatleri

Kamu kuruluşları tarafından resmi geçici görevle yurt dışına gönderilecek görevlilerin giderleri.

H- KİŞİSEL GELİR VE HARCAMALAR

H-1 Emekli Aylıkları ve Benzeri Ödemeler

- Türkiye'deki hizmetleri karşılığı Sosyal Güvenlik Kuruluşlarımızdan emekli olan diğer ülkelerin vatandaşlarına ödenecek emekli, malul, dul ve yetim aylıkları.

- Sosyal Güvenlik kuruluşlarımızca emekli, malul, dul ve yetim aylığı bağlanmış olup, yurt dışına yerleşen Türk vatandaşlarının aylıkları.

H-2 Kanuni Nafakalar ve Mali Yardımlar

H-3 Göçmenlerin Havaleleri

Türkiye'ye göç edip bir iş yerine bağlı olarak ya da müstakil olarak çalışan veya serbest meslek faaliyetinde bulunan kişilerin sağladıkları ücret veya kazançlar.

H-4 Yurt Dışındaki Özel Mülklerin Cari Bakım ve Tamirleri

(32 sayılı Kararın 4/b maddesine göre satın alınan dövizlerden ve döviz tevdiat hesaplarından karşılanır.)

H-5 Küçük Miktarların Transferleri

- Ticari amaçlar dışında, kişi, aile ve kuruluş ihtiyaçlarında kullanılmak için yurt dışından getirilecek İthalat Rejimi Kararına göre ithali serbest maddeler, haberleşme suretiyle alınacak dersler, kurslar ve bunlarla ilgili malzemeler için döviz satışı.

- Sağlık Bakanlığı'nca onaylı reçetelere dayanılarak ilaç ve benzerlerine ilişkin döviz satışı.

- Her nevi malüller tarafından ithali istenen tekerlekli koltuk (motorlu hareket eden vasıtalar dahil, otomobil ve benzerleri hariç) takma uzuv, amalara mahsus saat, daktilo makinası, işitme aleti ve piller gibi özelliği olan cihaz, alet ve vasıtalar için Sağlık Bakanlığınca onaylı raporlara göre yapılacak ödemeler.

(Bu madde çerçevesinde getirilecek acil ihtiyaçların yurda ithali, döviz satım belgelerine istinaden gerçekleştirilir.)

H-6 Gazeteler, Periyodik Yayınlar, Kitaplar, Müzik Yayınlarının Bedelleri veya Bunların Abonelik Ücretleri

Kişi, aile ve kuruluş ihtiyaçlarında kullanılmak üzere, ticari amaçlar dışında, yurt dışından getirilecek gazete, periyodik yayınlar, kitaplar, müzikle ilgili yayın (musiki notaları dahil), dergiler, kataloglar, pullar ile kitap ve matbualara ilişkin fotokopi ve mikrofilmler, müzik plakları ve dolu müzikli ses bantları ve bunlara ait abone ve satınalma bedelleri.

Türkiye'de yerleşik kişilerin, yurt dışında yayımlanacak tez, makale gibi yapıtlarının basım ve yayım ücretleri ile diğer benzeri giderleri.

H-7 Spor Ödülleri ve Yarışma Kazançları

Spor Federasyonları tarafından organize edilen sportif olaylardan elde edilen kazanç ve ödüller ile izin almak suretiyle organize edilen yarışmalardan elde edilen kazanç ve ödüller.

J- KAMU GELİR VE GİDERLERİ

J-1 Vergiler ve Harçlar

- Kamu sektörünce yabancı ülkelere ödenmesi gereken vergi, resim ve harçlar ile dışarıda yerleşiklere yapılacak Katma Değer Vergisi iadeleri.

- Türkiye'de yerleşik kişilerin T.C. Konsolosluklarına ödemeleri gereken hertürlü vergi ve harçlar.

J-2 Kamu Giderleri (Devletçe yurt dışında yerleşik kişilere ve yurt dışındaki T.C. Temsilciliklerine yapılacak ödemeler ile uluslararası kuruluşlara yapılacak katkı payları ve diğer ödemeler.)

J-3 Kamu Taşımacılığı ve PTT Hizmetlerine İlişkin Ödemeler

- PTT İdaresinin, uluslararası kongre kararlarına göre, yabancı ülke posta idarelerine ödemesi gereken borçları.

- TCDD'nin yabancı ülke demiryolları idarelerine karşılıklı nakliyattan dolayı ödemesi gereken borçları.

- THY'nın Uluslararası Hava Yolları Birliğine dış parkur için ödemesi gerekli tutarlar ile konma, konaklama ve benzeri giderleri.

- Türkiye Denizcilik İşletmeleri Deniz Yolları Müessesesi ile yabancı deniz nakliyat kurumları arasında yolcu taşıma konusunda yapılmış anlaşmalar gereğince yapılacak ödemeler.

- Yukarıda belirtilen kuruluşların, yurt dışında açacakları büro, şube, acentalık ve mümessilliklerinin giderleri.

- Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun çeşitli yayımlar dolayısıyla yabancı yayın kurum ve kuruluşlarına gider veya diğer adlar altında ödemesi gereken ücretler ile yurt dışında yapılan diğer giderler.

J-4 Konsolosluk Gelirleri

Türkiye'deki konsoloslukların konsolosluk işlemleri dolayısıyla tahsil ettikleri harç ve benzeri gelirleri (Dışişleri Bakanlığı'nın onayını kapsayan yazılı başvurularına istinaden Merkez Bankasınca döviz iznine bağlanır.)

K-GENEL KARAKTERLİ İŞLEMLER

K-1 Hertürlü İlan ve Reklamlar

Yurt dışında yaptırılan her çeşit ilan ve reklamlar ve bunlarla ilgili klişe ücretleri.

K-2 Mahkeme Giderleri

K-3 Zarar, Ziyan ve Tazminatlar

- Ticari ve gayri ticari işlemlerden doğan zarar, ziyan ve tazminatlar ve bunlara bağlı cezai şartlar ile sulh yoluyla halli gereken durumlarda yapılacak ödemeler.

- Alınmış izinlere dayanılarak Türkiye'de çalışan yabancı uyruklu kişilere yapılacak işten çıkarma ve kıdem tazminatı gibi ödemeler.

K-4 Para Cezaları

K-5 Dernekler, Kulüpler ve Diğer Kuruluşlara Katılma Aidatları

K-6 Serbest Meslek Kazançları

Alınmış izinlere dayanılarak hariçte yerleşik kişilerin, Türkiye'de serbest meslek faaliyetlerinden sağladıkları kazançlar.

K-7 İadesi Gerekli Tutarlar

Borç olmadığı halde yanlışlıkla gönderilen, mükerrer olarak gönderilen, tahakkuk ettirilmeyen bir işlem nedeniyle peşin olarak gönderilen, feshedilen sözleşmeler kapsamında evvelce peşin olarak gönderilen ve bir bankaca satın alınarak Türk parasına çevrilmiş bulunan dövizler.

K-8 Bröve, Marka Tescil Giderleri

(Madde 26, 27, 28 ve 29 kaldırılmıştır.)

Krediler

Madde 30- Kredilerle ilgili uygulama usulleri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca tespit edilir.

(Madde 31 ve 32 kaldırılmıştır.)

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI NEZDİNDE KREDİ MEKTUPLU DÖVİZ TEVDİAT HESABI VE SÜPER DÖVİZ HESABI ADI ALTINDA HESAP AÇILMASI

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarının Tanımı ve Özellikleri

Madde 33- Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesapları; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca geliştirilen sisteme göre işleyen, yurt dışında ikamet eden, oturma veya çalışma izni ya da hakkı bulunan ya Türkiye Cumhuriyeti Pasaportu ya da Türkiye Cumhuriyeti Nüfus Cüzdanı olmak üzere geçerli Türkiye Cumhuriyeti kimliğine sahip Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları veya 5203 Sayılı Kanunla Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge'ye (Belge) sahip gerçek kişiler tarafından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde, belirlenmiş dövizler üzerinden açılan döviz mevduat hesaplarıdır.

Açılan bu hesaplar karşılığında, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca hesap sahipleri adına "Kredi Mektubu" veya "Süper Döviz Hesabı Cüzdanı" düzenlenir.

Kredi Mektubu, Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesabı açılması karşılığında düzenlenen, hesabında kayıtlı olan miktardaki dövizin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilgisine ödenebilmesini sağlayan bir belgedir.

Süper Döviz Hesabı Cüzdanı, Süper Döviz Hesabı açılması karşılığında düzenlenen, hesabında kayıtlı miktardaki dövizin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından ilgisine ödenebilmesini sağlayan hesap cüzdanıdır.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarının her biri ayrı ve bağımsız olarak işleme tabi tutulur.

Bu hesaplar ve Kredi Mektupları ile Süper Döviz Hesabı Cüzdanları herhangi bir şekilde teminat olarak kullanılamaz ve bunlardan doğan alacak üçüncü şahıslara devir veya temlik edilemez.

(Madde 34 kaldırılmıştır.)

Yurda Kesin Dönüş Yapanların Durumu

Madde 35- Yurda kesin dönüş yapan kişiler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde mevcut Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarını yürürlükteki Genelge çerçevesinde devam ettirebilirler.

(Madde 36 kaldırılmıştır.)

(Madde 37 kaldırılmıştır.)

(Madde 38 kaldırılmıştır.)

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesabında Vade, Faiz Oranları ve Müşterek Hükümler

Madde 39- Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarının vadeleri ve uygulanacak faiz oranları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Yönetim Komitesi tarafından belirlenir. Vade bitim tarihinde hesaplara vade başlangıç tarihinde yürürlükte olan oranlarda faiz tahakkuk ettirilir.

Hesabın vadesi, hesabın başlangıç tarihinde belirlenmiş dönemin sonundaki aynı ay ve günde biter.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarına tahakkuk ettirilen faiz anaparaya ilave edilir ve faiz tutarı ile yeni hesap bakiyesi ilgiliye bir yazı ile bildirilir.

Zamanaşımı

Madde 39/A - 1/1/2015 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) vadesi dolan hesapların faiz ve anaparası, 10 yıl içinde hak sahipleri tarafından çekilmediği takdirde, Borçlar Kanununun genel hükümlerine göre zamanaşımına uğrar.

(Madde 40 kaldırılmıştır.)

Hesaplardan Para Çekilmesi

Madde 41-

(1) Hesap Sahibi Tarafından Para Çekilmesi:

Hesap sahipleri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına müracaat ederek Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarından para çekebilir veya bir bankadaki hesaba transfer talebinde bulunabilirler.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat veya Süper Döviz Hesaplarından para çekmek üzere şahsen başvuran hesap sahiplerince Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınınca istenecek Kredi Mektubu ya da Süper Döviz Hesabı Cüzdanı aslı ile geçerli Kimlik ya da Belgenin ibrazı şarttır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bizzat başvurma imkanı bulunmayan hesap sahiplerinin başka bir bankada bulunan hesaba transfer taleplerinin yerine getirilebilmesi için istenen belgelerin ve talebi belirtir imzalı bir yazının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına gönderilmesi gerekir. Transferi istenen miktarın Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezince belirlenecek tutarı aşması halinde imzalı yazının ve diğer belgelerin, yurt dışında Türkiye Cumhuriyeti Konsoloslukları, yurt içinde Noterlerce onaylanması gerekir.

(2) Üçüncü Şahsa Yapılacak Ödemeler:

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ya da Süper Döviz Hesabından, üçüncü şahsa ödeme yapılabilmesi için hesap sahibinin yurt dışında Türkiye Cumhuriyeti Konsolosluklarında, yurt içinde Noterler nezdinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezi tarafından belirlenmiş şartları haiz bir vekaletname düzenlenmesi gerekir.

Üçüncü şahsa, bu vekaletname ve Kredi Mektubu ya da Süper Döviz Hesabı Cüzdanı asıllarını ibraz etmesi koşuluyla ödeme yapılabilir.

(3) Vade Bitiminden Önce Para Çekilmesi:

Hesaplardan vade bitim tarihinden önce çekim yapılması halinde, çekilen tutara veya hesapta kalan tutara uygulanacak faiz oranları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Yönetim Komitesi tarafından belirlenir.

Bu tür kısmi çekimler sonrasında bakiyesi asgari tutarların altına düşen hesaplar kapatılır.

Hesap Sahibinin Ölümü Halinde Faiz ve Ödeme

Madde 42- Hesaptaki meblağa, ödemenin yapıldığı tarihe kadar, Genelgenin 39. maddesi ve 41. maddenin (3) numaralı fıkrasında belirtilen hükümler çerçevesinde faiz verilir. Ödeme için, mirasçılar veya kanuni ya da akdi temsilcilerinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına başvurmaları gerekir.

Kredi Mektubunun ya da Süper Döviz Hesabı Cüzdanının Kaybedilmesi veya Çalınması Halinde Yapılacak İşlemler

Madde 43- Kredi Mektubu, Süper Döviz Hesabı Cüzdanı veya Türkiye Cumhuriyeti Kimliği ya da Belgenin kaybedilmesi veya çalınması halinde, gerekli önlemlerin süratle alınabilmesi için durumun derhal Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilmesi ve 15 gün içerisinde hesap sahibinin şahsen veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca istenen belgelerin ekleneceği bir yazı ile başvuruda bulunması gerekir. Başvurunun bu sürede Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ulaşmaması halinde başlatılan kayıp işlemi durdurulur.

Kredi Mektubunun ya da Süper Döviz Hesabı Cüzdanının çalınması, kaybedilmesi ve bu durumun geç bildirilmesinden veya bu belgelerin herhangi bir suretle üçüncü şahıslara verilmesi ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kusuru dışında doğabilecek zararlardan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası sorumlu tutulamaz.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarına İlişkin Diğer Hükümler

Madde 44- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezi hesaplardan bir defada yapılabilecek nakit ödemelere limit koyabilir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Merkezi vekile ödenebilecek miktarı sınırlayabilir.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarından yapılacak para çekme veya transfer işlemleri sonucu doğacak masraflar, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca karşılanır.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarından yapılan transfer işlemlerinde hesap sahibi tarafından verilen eksik ya da yanlış bilgi sonucu doğabilecek muhabir masraf ve komisyonları hesap sahibince karşılanır.

Hesap sahiplerine ait Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kayıtlarındaki adres, Türkiye Cumhuriyeti Pasaportu, Türkiye Cumhuriyeti Nüfus Cüzdanı ya da Belgeye ilişkin bilgilerin değişmesi halinde mutlaka ve en kısa sürede durumu tevsik eden belgelerin ekli olduğu bir yazıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına bildirilmesi gerekir. Adres değişikliğinin bildirilmemesi halinde, mevcut adrese yapılacak bildirimler geçerli sayılır.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarıyla ilgili tereddütlerde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kayıtları ve belgeleri geçerlidir.

Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarıyla ilgili uygulamalardan doğacak her türlü ihtilafta Türk Hukuku ve Türkiye Cumhuriyeti Ankara Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

Hesap sahiplerinin şahsıyla ilgili olarak Türkiye Cumhuriyeti Mahkemeleri dışında alınmış bir karar veya ilam, Türk Mahkemeleri tarafından tenfizi sağlanmadıkça Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca işleme alınmaz.

Madde 45- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarının açılışı ve işleyişi ile ilgili olarak gerekli tedbirleri alabilir.

USUL VE MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Döviz Alım ve Satım Belgeleri ile Türk Parası Transfer Belgesi

Madde 46- Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlar tüm efektif ve döviz alımlarında bu Genelgenin ekinde yer alan ek-1'e, tüm efektif ve döviz satımlarında ek-2'ye ve yurt dışına yapılacak Türk parası transferlerinde ek-3'e uygun olarak düzenleyecekleri döviz alım, döviz satım ve Türk parası transfer belgelerini ihtiyaçları dahilinde bastıracaklardır. Döviz alım ve satım belgeleri ile Türk parası transfer belgelerinin düzenlenmesinde elektronik makinalar ve bilgisayar kullanılması mümkündür.

Döviz alım ve satım belgeleri ile Türk parası transfer belgeleri üzerindeki bilgilerin değişmesi halinde yeni belge düzenlenerek üzerine değişiklik sonucu yeniden düzenlendiğini belirten bir ibare konulacak ve eski belge yenisine iliştirilecektir.

Döviz alım ve satım belgeleri ile Türk parası transfer belgesi iki nüsha olarak düzenlenecektir. Bu belgelerin, düzenleyen kuruluşlarda kalacak olan ikinci nüshaları üzerinden işlem yapılmaz.

Döviz alım ve satım belgeleri ile Türk parası transfer belgeleri istenen renk ve boyutta bastırılabilir. Söz konusu belgelerde banka, yetkili müessese, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşu ve aracı kurum adı ve amblemi bulunabilir.

Madde 47- Bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlar düzenledikleri döviz alım ve satım belgeleri ile Türk parası transfer belgelerinin birinci nüshalarını ilgiliye verecekler, ikinci nüshalarını kendi nezdlerinde on yıl süreyle saklayacaklardır.

Belgelerin kaybedilmesi halinde ilgilinin belgenin kaybedildiğine ilişkin beyanına istinaden ikinci nüshadan belge sureti düzenlenecektir.

Madde 48- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ve Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 2008-32/34 Sayılı Tebliği ile ilgili olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Şubelerinin iller itibariyle yetki bölgeleri aşağıda gösterilmiştir.

ADANA	- Adana- Osmaniye
ANKARA	- Ankara-Bartın-Çankırı-Karabük-Kastamonu-Kırıkkale - Yozgat-Zonguldak
ANTALYA	- Antalya-Burdur-Isparta
BURSA	- Bursa-Balıkesir-Çanakkale-Yalova
DENİZLİ	- Denizli-Afyon-Muğla
DİYARBAKIR	- Diyarbakır-Batman-Bingöl-Mardin-Siirt-Şırnak
EDİRNE	- Edirne-Kırklareli-Tekirdağ
ERZURUM	- Erzurum-Ağrı-Ardahan-Bayburt-Erzincan-Iğdır-Kars
ESKİŞEHİR	- Eskişehir-Bilecik-Kütahya
GAZİANTEP	- Gaziantep-Adıyaman-Kahramanmaraş-Kilis-Şanlıurfa
İSKENDERUN	- Hatay
İSTANBUL	- İstanbul
İZMİR	- İzmir-Aydın-Manisa-Uşak
İZMİT	- Kocaeli-Bolu-Sakarya-Düzce
KAYSERİ	- Kayseri-Aksaray-Kırşehir-Nevşehir-Niğde-Sivas
KONYA	- Konya-Karaman
MALATYA	- Malatya-Elazığ-Tunceli
MERSİN	- Mersin
SAMSUN	- Samsun-Amasya-Çorum-Ordu-Sinop-Tokat
TRABZON	- Trabzon-Artvin-Giresun-Gümüşhane-Rize
VAN	- Van-Bitlis-Hakkari-Muş

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Geçici Madde 1- Bankamız şubeleri nezdinde dışarıda yerleşik kişilere ait bloke edilmiş Türk liraları Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ve bu Karara ilişkin 91-32/5 Sayılı Tebliği hükümleri uyarınca ilgililerce serbestçe tasarruf edilir.

Geçici Madde 2- 15.5.1989 tarihinden önce Ek: (1) de belirtilen yabancı para cinsleri dışındaki para cinsleri üzerinden açılmış olan hesaplar vadeleri sonuna kadar bu para cinsleri üzerinden devam eder. Vadeleri bitiminden sonra ise, vade faizleri dahil, faizsiz geçici bir hesaba alınarak talep halinde hesap sahiplerine ödenmek suretiyle kapatılır.

Geçici Madde 3- 15.5.1989 tarihinden önce 18 yaşından küçükler adına açılan hesapların takibine, Ek: (1) de belirtilen para cinslerinden olmak koşuluyla, vadelerinden sonra da devam olunur.

Geçici Madde 4- Bu Genelgenin yayımı tarihinden önce, asgari hesap açma limitlerinin altında kalması nedeniyle, faizsiz geçici hesaba alınan ve hesap

sahipleri tarafından çekilmemiş bulunan 37 nci maddede belirtilen limitlerin üstündeki dövizler, Genelge yayım tarihi vade başlangıç tarihi kabul edilmek suretiyle faizli hesaba alınır.

Geçici Madde 5- Alman Markı karşılığında açılan hesaplar için tespit edilen faiz oranları, 15 Şubat 1991 tarihinden sonra açılan veya vadeleri yenilenen hesaplara uygulanır.

Geçici Madde 6- Bu Genelgenin yayımı tarihinden önce açılan Süper Döviz Hesabı sahipleri de bu tarihten sonra sağlanacak haklardan aynen yararlanırlar.

Geçici Madde 7- “Döviz Pozisyon Yönetimi ve Bilgi Verme” başlıklı bölümün “D) Zorunlu Döviz ve Efektif Devirleri ve Satışları” başlıklı kısmında yer alan zorunlu döviz ve efektif devir ve satışları için belirtilen oranlar, 1999 Mart Ayı sonuna kadar % 0 (yüzde sıfır)’dır.

Geçici Madde 8- Yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 9- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Alman Markı, Hollanda Florini, Fransız Frangı üzerinden açılmış bulunan Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesapları ile Süper Döviz Hesapları 1 Ocak 2002 tarihinde, 1 Ocak 1999'da sabitlenen çapraz kurlardan Euro'ya dönüştürülür. Bu hesaplardan 1 Ocak 2002 tarihinden sonraki nakit ödemeler Euro üzerinden yapılır. Dönüşüm nedeniyle Euro için tespit edilen asgari hesap açma limitinin altında kalan hesaplara ilk vade sonuna kadar faiz ödenmesine devam edilir. 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren Avrupa Para Birliği'ne dahil ülkelerin ulusal paraları cinsinden açılmış hesapların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kayıtlarında Euro'ya dönüşmesi nedeniyle, Alman Markı, Hollanda Florini, Fransız Frangı üzerinden düzenlenmiş Kredi Mektupları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın yurt dışında özel anlaşmalı Muhabirlerine kullanılmak üzere ibraz edilemeyecek, kullanıldığı ya da kullanmaya teşebbüs edildiği takdirde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na herhangi bir sorumluluk yüklenilmeyecektir.

Geçici Madde 10- Yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 11- Yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 12- Yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 13- Yeni hesap açma limitleri, vade ve faiz oranları, Genelgenin yürürlük tarihinden itibaren açılan ve bu tarihten sonra vadesi yenilenen hesaplara uygulanır.

Geçici Madde 14- 31 Aralık 2001 tarihine kadar Avrupa Para Birliği'ne dahil ülke paraları cinsinden, Türkiye'de yerleşik bankalarda açılmış veya açılacak döviz tevdiat hesapları 1 Ocak 1999 tarihinde sabitlenen çapraz kurlar kullanılarak en geç 31 Aralık 2001 akşamına kadar hesap sahiplerinin farklı bir talimatı olmadığı takdirde herhangi bir mevduat türü ayrımı yapılmaksızın Euro'ya dönüştürülecektir.

Geçici Madde 15- 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren Euro efektif olarak dolaşıma çıkacaktır.

Avrupa Para Birliğine üye ülkelerin ulusal paralarından

Hollanda Florini	28 Ocak 2002,
İrlanda Lirası	9 Şubat 2002,
Fransız Frangı	17 Şubat 2002,

Alman Markı, Avusturya Şilini,
Belçika Frangı, Fin Markkası,
İspanyol Pezetası, İtalyan
Lireti,
Lüksemburg Frangı, Portekiz
Esküdosu ve
Yunan Drahmisi

28 Şubat 2002

tarihlerine kadar efektif olarak Euro ile birlikte dolaşımı devam edecektir.

Ancak, 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren efektif dışında dövize ilişkin tüm işlemler Euro döviz cinsi üzerinden yapılacaktır.

Geçici Madde 16- 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren Avrupa Para Birliğine üye ülkelerin ulusal paralarının Euro'ya çevrilmesi işlemi bankalar ve yetkili müesseseler tarafından yapılır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bu kurumlar tarafından getirilen ulusal para cinsinden efektifleri 31 Aralık 2003 tarihine kadar değiştirecektir.

Bu işlemlerle ilgili olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Döviz ve Efektif Piyasalarında gerçekleştirilecek efektif işlemlerine uluslararası piyasa teamüllerini uygulama hakkı saklıdır.

Geçici Madde 17- Yeni faiz oranları bu Genelgenin yayımı tarihinden itibaren açılan ve vadesi yenilenen hesaplara uygulanır.

Bu Genelgenin yayımı tarihinden önce Euro, ABD Doları, İngiliz Sterlini ve İsviçre Frangı karşılığında açılmış olan bir yıl vadeli Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesaplarının vadesi, hesap sahiplerinin aksine bir talimatı olmadıkça yenilenme tarihinden itibaren % 0,25 oranında faiz uygulanmak suretiyle kendiliğinden uzar.

Geçici Madde 18- Geçerli Türkiye Cumhuriyeti Kimliği ya da Belge hamili karı ve koca adına "Ve" ya da "Veya"lı olarak 1/1/2009 tarihinden önce açılmış Müşterek Hesaplar arasındaki dönüştürme talepleri yerine getirilmez ve yeni müşterek hesap açılmaz. Söz konusu müşterek hesaplar, hesap sahiplerinin aksine bir talimatı olmadığı sürece aynı şekilde devam eder.

Geçici Madde 19 – 1/1/2014 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) yeni Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesabı açılmaz.

31/12/2014 tarihine kadar (bu tarih dahil) vadesi dolan ve hesap sahiplerince kapatılmayan Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat ve Süper Döviz Hesaplarının vadeleri, vade bitim tarihinde yürürlükte olan faiz oranı uygulanmak suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere yenilenir.

1/1/2015 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) vadesi dolan hiçbir hesabın vadesi yenilenmez. Vadesi dolan hesaplar, tahakkuk ettirilen faiziyle birlikte vadesiz hesap olarak takip edilir. Bu hesapların faiz oranı % 0 (yüzde sıfır)'dır. Bu hüküm Genelgenin geçici 17 nci maddesinde belirtilen 1 yıl vadeli Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesaplarına da uygulanır.

YÜRÜRLÜK HÜKÜMLERİ

Madde 49- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının 89-32/1, 90-32/2 ve 90-32/3 Sayılı Tebliğlerine İlişkin I-A'dan I-L'ye kadar (I-L dahil) Merkez Bankası Genelgeleri yürürlükten kaldırılmıştır.*

Madde 50- Bu Genelgenin Döviz Pozisyon Yönetimi ve Bilgi Verme, Madde 7, A) Döviz Pozisyon Yönetimine İlişkin Oranlar, 2-Kur Riski Oranı, Döviz Mevcutları ve Döviz Alacakları Bölümünde yer alan "Satın alınan çekler" ile Döviz Borçları Bölümünde yer alan "Ödenecek çekler" ve "Ödenecek havaleler" 1 Ağustos 1991 tarihinden itibaren bu Genelge hükümlerine tabidir.

Madde 51- Bu Genelge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

* I-M sayılı Genelge ile yürürlükten kaldırılan I-A dan I-L ye kadar olan Genelgelerin Resmi Gazete tarih ve numaraları aşağıda gösterilmiştir.

<u>Genelge No</u>	<u>Resmi Gazete Tarih ve No</u>
I-A	15.08.1989-20253
I-B	13.09.1989-20281
I-C	18.09.1989-20286
I-D	02.11.1989-20330
I-E	03.03.1990-20450
I-F	20.03.1990-20467
I-G	17.08.1990-20608
I-H	17.08.1990-20608
I-J	29.12.1990-20740
I-K	07.02.1991-20779
I-L	24.04.1991-20851

Ek-1:

<u>DÖVİZ ALIM BELGESİ</u>	
Seri No:	İstatistik No.(lar) :
Sıra No:	Banka Şube : Kodu
<u>DÖVİZİ SATAN KİŞİNİN/KURULUŞUN</u>	
Ünvanı/Adı Soyadı :	
Uyruğu :	
*Vergi Kimlik Numarası :	
<u>SATIN ALINAN DÖVİZİN/EFEKTİFİN</u>	
Geldiği Ülke :	
Geliş Nedeni :	
Cinsi :	
Uygulanan Kur :	
Tutarı :	
Türk Parası Karşılığı :	
ABD Doları Karşılığı :	
Döviz Alım Belgesi ihracat ya da Yabancı Sermaye Bedeli için düzenlendiğinde aşağıda yer alan bilgiler de yazılacaktır.	
Gümrük Beyannamelerinin Tarihi :	
Numarası :	
Döviz Beyan Tutanağı : Tarih ve Sayısı	
Gümrük Müdürlüğünün : Teyit Yazısının Tarih ve Sayısı	
Açıklama:	Tarih Banka Adı-Kaşe-İmza

***Tüzel kişiler ile yabancı uyruklu kişilerde vergi kimlik numarası
Gerçek kişilerde Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası**

Ek-2:

DÖVİZ SATIM BELGESİ

Seri no: İstatistik no.(lar) :
Sıra no: Banka Şube kodu : _____

DÖVİZİ SATIN ALAN KİŞİ/KURULUŞUN

Ünvanı/Adı Soyadı :
Adresi :
Uyruğu :
*Vergi Kimlik :
Numarası

DÖVİZ SATIŞININ DAYANAĞI

SATILAN DÖVİZİN/EFEKTİFİN

Cinsi :
Tutarı :
Kuru :
Türk Parası :
Karşılığı
ABD Doları :
Karşılığı
Toplam Türk :
Parası

Yukarıda dökümü yazılı döviz/dövizler, efektif/efektifler satılmıştır.

Tarih
Banka Adı
Kaşe-İmza

***Tüzel kişiler ile yabancı uyruklu kişilerde vergi kimlik numarası
Gerçek kişilerde Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası**

Ek-3:

TÜRK PARASI TRANSFER BELGESİ

Seri no: İstatistik no.(lar) :
Sıra no: Banka Şube kodu :

TÜRK PARASI TRANSFER EDEN KİŞİ/KURULUŞUN

Ünvanı/Adı Soyadı :
Adresi :
*Vergi Kimlik
Numarası

TRANSFERİN DAYANAĞI

.....

TRANSFER EDİLEN TÜRK PARASININ

Tutarı :
ABD Doları :
Karşılığı
Kur :

Yukarıda dökümü yazılı Türk Parası transfer edilmiştir.

Tarih
Banka Adı
Kaşe-İmza

***Tüzel kişiler ile yabancı uyruklu kişilerde vergi kimlik numarası
Gerçek kişilerde Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası**